

НАРЕДБА № 7 ОТ 7 АПРИЛ 2022 Г. ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КВАЛИФИКАЦИЯ ПО ПРОФЕСИЯТА "ЗДРАВЕН АСИСТЕНТ"

В сила от 26.04.2022 г.

Издадена от министъра на образованието и науката

Обн. ДВ. бр.32 от 26 април 2022г.

Раздел I. Общи положения

Чл. 1. С тази наредба се определя държавният образователен стандарт (ДОС) за придобиването на квалификация по професията 723010 "Здравен асистент" от област на образование "Здравеопазване" и професионално направление 723 "Здравни грижи" съгласно Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6, ал. 1 от Закона за професионалното образование и обучение.

Чл. 2. Държавният образователен стандарт за придобиването на квалификация по професията 723010 "Здравен асистент" съгласно приложението към тази наредба определя изискванията за придобиването на трета степен на професионална квалификация за специалността 7230101 "Здравни грижи".

Чл. 3. Въз основа на ДОС по чл. 1 и рамковите програми по чл. 10, ал. 3, т. 2 и 6 от Закона за професионалното образование и обучение се разработват учебни планове за лица, навършили 16 години, и учебни програми за обучението по специалността по чл. 2.

Раздел II. Съдържание на държавния образователен стандарт

Чл. 4. (1) Държавният образователен стандарт по чл. 1 определя изискванията към кандидатите, описанието на професията, единиците резултати от ученето, изискванията към материалната база и изискванията към обучаващите.

(2) Държавният образователен стандарт за придобиване на квалификация по професията 723010 "Здравен асистент" включва общата, отрасловата и специфичната професионална подготовка с необходимите професионални компетентности, които гарантират на обучаемия възможността за упражняване на професията след завършване на обучението.

Преходни и Заключителни разпоредби

§ 1. Лицата, навършили 16 години, които към влизане в сила на тази наредба се обучават в квалификационен курс, завършват обучението си по учебните планове и учебните програми, по които са започнали.

§ 2. Тази наредба се издава на основание чл. 22, ал. 6 във връзка с ал. 2, т. 6 от Закона за предучилищното и училищното образование и отменя Наредба № 72 от 2012 г. за придобиване на квалификация по професията "Здравен асистент" (ДВ, бр. 77 от 2012 г.).

§ 3. Наредбата влиза в сила от деня на обнародването ѝ в "Държавен вестник".

Приложение към чл. 2

Държавен образователен стандарт за придобиване на квалификация по професията "Здравен асистент"

Професионално направление:				
723	Здравни грижи			
Наименование на професията:				
723010	Здравен асистент			
Специалности:		Степен на професионална квалификация	Ниво по Национална квалификационна рамка (НКР)	Ниво по Европейска квалификационна рамка (ЕКР)
7230101	Здравни грижи	Трета	4	4

1. Изисквания към кандидатите

1.1. Изисквания към кандидатите за входящо минимално образователно и/или квалификационно равнище за придобиване на степен на професионална квалификация съгласно Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО)

За придобиване на трета степен на професионална квалификация по професията "Здравен асистент" от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6, ал. 1 от ЗПОО (утвърден от министъра на образованието и науката със Заповед № РД-09-413 от 12.05.2003 г., посл. изм., Заповед № РД-09-4493 от 18.11.2021 г.) изискванията за входящото минимално образователно равнище към кандидатите са:

- за лица, навършили 16 години - придобито право за явяване на държавни зрелостни изпити или придобито средно образование.

Изискванията за входящо минимално квалификационно равнище при продължаващо професионално обучение с придобиване на трета степен на професионална квалификация е придобита втора степен на професионална квалификация по професия от област на образование "Здравеопазване".

Здравословното състояние на кандидата се удостоверява с медицински документ, доказващ, че професията, по която желае да се обучава, не му е противопоказна.

1.2. Валидиране на професионални знания, умения и компетентности

Придобиването на квалификация по професията "Здравен асистент" или по част от нея чрез валидиране на придобити с неформално или информално учене резултати от ученето се осъществява съгласно Наредба № 2 от 2014 г. за условията и реда за валидиране на професионални знания, умения и компетентности, издадена от министъра на образованието и науката (ДВ, бр. 96 от 2014 г.).

2. Описание на професията

2.1. Трудови дейности, отговорности, личностни качества, особености на условията на труд, оборудване и инструменти, изисквания за упражняване на професията, определени в законови и подзаконови актове (здравословно състояние, правоспособност и др.)

Здравният асистент подпомага дейностите на медицинските специалисти, основно на медицинските сестри, за подобряване качеството на живот на пациента/потребителя и при

извършването на специфични дейности основно в болнична и извънболнична среда. Оказва здравна и психо-социална подкрепа за осигуряване на здравословен начин на живот, ресоциализация и адаптация на болните след операция или при хронични заболявания. Здравният асистент подпомага пациента/потребителя при приема на лекарствени продукти през устата, като следи указанията на медицинските специалисти.

Здравният асистент под ръководството на медицинска сестра, акушерка, фелдшер, лекарски асистент или лекар извършва дейности за удовлетворяване на основните жизнени потребности на пациента/потребителя от хранене и прием на течности, хигиена, дишане, отделяне, сън, почивка и го подпомага при извършване на обичайни ежедневни дейности - събличане и обличане, движение, развлечение и психо-социален комфорт.

Извършва комплекс от мероприятия за поддържане на личната хигиена и комфорт на пациента и за предоперативно отстраняване на окосмяването. Подпомага движението на пациента, като го поддържа, придържа и поставя в подходящо положение, подпомага самостоятелното му придвижване или с помощни средства, обучава го в техники за движение, транспортира и/или съпровожда пациента.

Здравният асистент извършва дейности за подпомагане дишането на пациента, наблюдава и информира медицинския специалист за състояния на дихателен дефицит. В зависимост от симптомите и указанията на медицинския специалист здравният асистент променя положението на пациента, наблюдава правилното положение на кислородна маска, подпомага профилактиката на застойните дихателни състояния чрез дихателна гимнастика и инхалация. Участва в наблюдението на състоянието на отделителните функции на организма.

Здравният асистент осигурява на потребителя/пациента оптимални условия за сън и почивка при спазване на биологичния режим. Осигурява на пациента развлечения според състоянието и желанието му (четене на книги, разходки, дневни занимания, игри, подпомагане на комуникацията чрез интернет връзка и др.).

Здравният асистент съдейства на специалиста по здравни грижи при измерване на телесната температура, овладяване на хипо- или хипертермия, провеждане на общоукрепващи и закалителни процедури за потребителя/пациента.

При рискови ситуации здравният асистент предприема действия, с които да стабилизира и облекчи състоянието на пациента, без да прилага специални мерки, които могат да се извършват само от медицински специалисти. При настъпила смърт здравният асистент обработва тялото на починал под контрола и съобразно указанията на специалиста по здравни грижи.

Здравният асистент извършва действия, съобразени с правилата и нормите за хигиена, дезинфекция и стерилизация на болничната среда и в бита, отчитайки измененията и влиянието на околната среда върху човека. В съответните структури на лечебните заведения здравният асистент подготвя хирургичен и друг материал за стерилизация при спазване на утвърдените правила за работа, за химичен и микробиологичен контрол на стерилизационния процес, съхранява и подрежда стерилизираните материали.

При изпълнение на професионалните дейности здравният асистент поддържа контакти с пациента, с неговите близки и с работния екип, като проявява адаптивност за работа при променящи се условия, поддържа контакт с общопрактикуващия/лекуващия лекар, сигнализира веднага при влошаване на здравословното състояние или при спешен случай, като своевременно уведомява семейството и близките; придружава при необходимост пациента/потребителя до лекарския кабинет; оказва съдействие при настаняване в лечебно заведение за активно или продължително лечение, полага грижи в болница.

Здравният асистент работи в екип с други специалисти, изпълнява указанията на ръководителя на екипа, предписанията на специалистите по здравни грижи и изготвения индивидуален план за грижи. Носи отговорност за живота и здравето на пациента/потребителя, за който се грижи, в

Източник: Правно-информационни системи "Сиела" 04/05/2022 г.

рамките на работното време и на компетенциите си, за извършените от него действия или бездействия, както и за опазване имуществото на пациента, когато полага грижи в дома. Проявява конфиденциалност при работа с личните данни или с персонална информация, свързана с пациента/потребителя, неговото семейство и близки. Проявява лоялност и толерантност към възрастовите, етническите, религиозните и други различия.

Здравният асистент е запознат с документацията, приложима в здравния и социалния сектор (медицинска документация, план-график, рапортни тетрадки, регистрационни листове, фишове за заявки за материали, индивидуален работен план, седмичен график на извършваните дейности и др.), и с нормативната уредба, касаеща дейността му. Използва компютърна техника и лични предпазни средства. Изготвя отчет за извършените от него дейности (ежедневно, месечно) в специални формуляри (на хартиен или електронен носител) по указания на прекия ръководител.

Когато работи в лечебно заведение, здравният асистент осъществява трудовата си дейност на стационарно работно място, оборудвано с подходящи медицински помощни материали, пособия и консумативи - медицински шкафове, превързочни материали, болнични легла, антидекубитални дюшечи, медицински легенчета, инвалиден стол, тоалетен стол, подлога, термометър, апарат за кръвно налягане, памперси, постелъчно бельо и други, в съответствие със спецификата на лечебното заведение, където полага труд.

При упражняване на професията от здравния асистент се изисква да проявява дискретност, инициативност, комуникативност, емпатия, търпение, емоционална стабилност.

Особеностите на работната среда предполагат наличието на известни рискови фактори:

- физически рискове при повдигане, сваляне и пренасяне на пациенти, работа в изправено положение със стоене на едно място, повтарящи се еднотипни движения, носене на тежести (чували с бельо, контейнери за стерилизация, инструментариум и др.);
- сензорни рискове: миризми от използваните дезинфекционни и хигиенни препарати;
- биологични рискове: инфекции, микози, алергии и други, възникващи при пренасяне на материали за изследвания, при обработка на болнично бельо и отпадъци;
- психологически рискове;
- възможна агресия от страна на пациентите, стрес от потенциален риск от инцидент или злополука.

Здравният асистент е длъжен да спазва утвърдените правила за здравословни и безопасни условия на труд, както и разпоредбите на наредбата по чл. 7 от Закона за съсловните организации на медицинските сестри, акушерките и асоциираните медицински специалисти, на зъботехниците и на помощник-фармацевтите.

Придобилите квалификация по професията "Здравен асистент" могат да работят, като предоставят общи грижи, както в структурите на лечебните заведения, включително хосписи, така и в социални заведения и домове в общността. Наемането и определянето на работното време на здравния асистент се договаря с работодателя при спазване на Кодекса на труда.

2.2. Възможности за продължаване на професионалното обучение

Лицата, придобили трета степен на професионална квалификация по професията "Здравен асистент", могат да продължат обучението си по друга професия от професионално направление "Здравни грижи" в системата на професионалното образование и обучение.

При обучението единиците резултати от ученето по общата професионална подготовка и по отрасловата професионална подготовка се зачитат.

При продължаващото професионално обучение се организира обучение за усвояване на единиците резултати от ученето, които лицата не притежават.

2.3. Възможности за професионална реализация съгласно Националната класификация на професиите и длъжностите (НКПД - 2011) в Република България, утвърдена със Заповед № РД-01-931 от 27.12.2010 г. на министъра на труда и социалната политика, посл. изм. и доп. със Заповед № РД-01-

42 от 11.02.2022 г.

Придобилите трета степен на професионална квалификация по професията "Здравен асистент" могат да постъпят на работа на следните длъжности от НКПД: 5329-1009 Здравен асистент, 5321-1001 Болногледач, 5321-1002 Санитар, както и на други подходящи длъжности, допълнени при актуализиране на НКПД.

3. Единици резултати от ученето (ЕРУ)

3.1. Списък на единиците резултати от учене (ЕРУ) и резултатите от учене (РУ) по видове професионална подготовка

ЕРУ по обща професионална подготовка - единна за всички професии с трета степен на професионална квалификация от СПШОО

ЕРУ 1. Здравословни и безопасни условия на труд

1.1. РУ Организира дейността си в съответствие с изискванията за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд (ЗБУТ) на работното място

1.2. РУ Участва в създаването на организация за осъществяване на превантивна дейност по опазване на околната среда

1.3. РУ Съдейства за овладяването на рискови и аварийни ситуации

ЕРУ 2. Предприемачество

2.1. РУ Познава основите на предприемачеството

2.2. РУ Формира предприемаческо поведение

2.3. РУ Участва в разработването на бизнес план

ЕРУ 3. Икономика

3.1. РУ Познава основите на пазарната икономика

3.2. РУ Познава характеристиките на дейността в организацията

ЕРУ по отраслова професионална подготовка - единна за професиите от професионално направление "Здравни грижи" - трета степен на професионална квалификация

ЕРУ 4. Комуникация и чужд език

4.1. РУ Общува ефективно в работния екип

4.2. РУ Осъществява ефективна бизнес комуникация

4.3. РУ Владее чужд език, свързан с професионалната дейност

ЕРУ 5. Използване на информационни и комуникационни технологии (ИКТ) в професионалната дейност

5.1. РУ Обработва информация и съдържание с ИКТ

5.2. РУ Осъществява комуникация посредством ИКТ

5.3. РУ Създава цифрово съдържание с ИКТ

5.4. РУ Осигурява защита на електронната среда

5.5. РУ Решава проблеми при работата с ИКТ

ЕРУ 6. Организация на труда

6.1. РУ Организира процеса на работата си

6.2. РУ Следи за качеството на изпълняваните дейности

ЕРУ 7. Прилагане на нормативната уредба в областта на здравните грижи

7.1. РУ Познава здравноосигурителната и социалната система

7.2. РУ Познава организационно-управленската структура на системата на здравеопазване

7.3. РУ Познава нормативната уредба в областта на оказване на здравни грижи

ЕРУ 8. Професионална етика в здравните грижи

8.1. РУ Познава Кодекса за професионална етика на медицинските сестри, акушерките и асоциираните медицински специалисти

8.2. РУ Познава етичните правила за взаимоотношения с пациента

ЕРУ 9. Хигиенни правила и норми, специфични за лечебното заведение и дома

9.1. РУ Извършва дезинфекция съобразно действащата нормативна уредба

9.2. РУ Познава основните методи на дезинсекция и дератизация

9.3. РУ Спазва режима за превенция на вътреболнични инфекции (ВБИ)

9.4. РУ Извършва стерилизация

ЕРУ по специфична професионална подготовка за специалност "Здравни грижи" - трета степен на професионална квалификация

ЕРУ 10. Познава устройството и функциите на човешкото тяло

10.1. РУ Дефинира структурните и функционалните връзки в човешкото тяло

10.2. РУ Познава структурата и функциите на опорно-двигателния апарат

10.3. РУ Познава сърдечно-съдовата и нервната система

10.4. РУ Познава дихателната и храносмилателната система

10.5. РУ Познава отделителната, половата, ендокринната система и действието на хормоните

10.6. РУ Разпознава потребностите от сън, почивка и развлекателни занимания

ЕРУ 11. Познава и съобразява предписаните диети при заболявания

11.1. РУ Познава физиологичното значение и потребностите от хранителни вещества и енергия за човешкия организъм

11.2. РУ Познава основните принципи на здравословното хранене и специфичните особености на хранене при различни заболявания и състояния

11.3. РУ Прави обща характеристика на заболявания, свързани с храненето

11.4. РУ Спазва хигиенните изисквания за местата за приготвяне и съхранение на храна и при раздаването на храна в лечебните и социалните заведения

ЕРУ 12. Познава отклонения от нормата във функциите на системите в човешкия организъм

12.1. РУ Познава основни симптоми на най-честите остри хирургични състояния

12.2. РУ Познава основни симптоми на най-честите заболявания на вътрешните органи

ЕРУ 13. Познава организацията на медицинската помощ и принципите за добра здравна

грижа

13.1. РУ Познава структурата и организацията на медицинската помощ

13.2. РУ Познава принципите за добра здравна грижа

ЕРУ 14. Грижи за пациента

14.1. РУ Полага грижи за леглото, шкафчето и личната хигиена на пациента

14.2. РУ Извършва наблюдение и общи грижи за пациента

14.3. РУ Познава двигателния режим при различните заболявания и състояния

14.4. РУ Извършва общи грижи при различни заболявания и състояния

14.5. РУ Извършва обработка на тялото на починал пациент/потребител

14.6. РУ Спазва основните правила за действия в ситуация, застрашаваща здравето и живота на пациента/потребителя

14.7. РУ Познава основните хигиенни изисквания при грижи за инфекциозно болни пациенти

14.8. РУ Извършва общи грижи за пациенти с онкологични заболявания и в терминално състояние

ЕРУ 15. Грижи за болно дете

15.1. РУ Спазва правилата за изпълнение на общите грижи за болно дете

15.2. РУ Оказва грижи, съобразени с психическото, физическото, социалното и емоционалното състояние на детето

3.2. Описание на ЕРУ

ЕРУ по обща професионална подготовка

ЕРУ 1

Наименование на единицата:	Здравословни и безопасни условия на труд
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Здравен асистент
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 1.1:	Организира дейността си в съответствие с изискванията за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд (ЗБУТ) на работното място
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава разпоредбите за осигуряване на ЗБУТ на работното място • Описва средствата за сигнализация и маркировка за осигуряване на ЗБУТ • Представя информация за нормативните разпоредби, касаещи осигуряването на ЗБУТ за конкретната трудова дейност • Представя информация за рисковете за здравето и безопасността при извършваната трудова дейност и свързани с нея трудови дейности • Представя информация за мерките за защита и средствата за сигнализация и маркировка за осигуряване на ЗБУТ • Посочва разпоредбите за провеждане на инструктаж на работещите по правилата за осигуряване на ЗБУТ
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Прилага мерките за предотвратяване, намаляване и ограничаване на рисковете за здравето и безопасността на работното място при различни трудови дейности • Изпълнява инструкциите за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд • Следи за прилагането на необходимите мерки за защита • Използва средствата за сигнализация и маркировка за осигуряване на ЗБУТ
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Изпълнява трудовите дейности при спазване нормативните разпоредби за осигуряване на ЗБУТ
Резултат от учене 1.2:	Участва в създаването на организация за осъществяване на превантивна дейност по опазване на околната среда
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Посочва разпоредбите за опазване на околната среда • Описва основните изисквания за разделно събиране на отпадъци • Познава разпоредбите за съхранение, използване и изхвърляне на опасни отпадъци
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Организира сортирането на опасни продукти и излезли от употреба материали, консумативи и други при спазване технологията за събиране и рециклиране • Организира съхранението на опасни продукти и излезли от употреба материали, консумативи и други при спазване технологията за събиране и рециклиране
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да анализира възможните причини за замърсяване на

	околната среда и да съдейства за тяхното предотвратяване
Резултат от учене 1.3:	Съдейства за овладяването на рискови и аварийни ситуации
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва основните рискови и аварийни ситуации • Описва основните изисквания за осигуряване на аварийна безопасност • Посочва основните стъпки за действие при аварии и аварийни ситуации • Изброява видовете травми и методите за оказване на първа помощ • Познава реда за разследване на трудови злополуки
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Спазва мерките за осигуряване на пожарна и аварийна безопасност • Спазва правилата за действие при аварии и аварийни ситуации • Предотвратява опасните ситуации, които могат да възникнат по време на работа • Оказва първа помощ на пострадали при трудова злополука и авария
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Съдейства за предотвратяването на рисковете за възникване на пожар или аварийна ситуация • Участва в овладяването на възникнал пожар или авария в съответствие с установените вътрешнофирмени правила за пожарна и аварийна безопасност
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на тест <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на казус по зададен сценарий
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средства 1 и 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Владее теоретични знания за: <ul style="list-style-type: none"> • хигиенните норми; • здравословни и безопасни условия на труд на работното място; • превантивна дейност за опазване на околната среда; • овладяване на аварийни ситуации и оказването на първа помощ на пострадали <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Избира бързо и уверено най-адекватния тип поведение при зададената рискова ситуация • Вярно и точно определя необходимите действия за оказване на първа помощ

ЕРУ 2

Наименование на единицата:	Предприемачество
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4

Наименование на професията:	Здравен асистент
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 2.1:	Познава основите на предприемачеството
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва същността на предприемачеството • Познава принципите на предприемаческата дейност • Посочва видовете предприемачески умения
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Проучва предприемаческите процеси, свързани с дейността му • Открива възможности за предприемачески инициативи в дадения сектор • Анализира практически примери за успешно управление на дейността на организацията
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Предлага нови идеи за успешно изпълнение на трудовите дейности
Резултат от учене 2.2:	Формира предприемаческо поведение
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Посочва характеристиките на предприемаческото поведение • Изрежда видовете предприемаческо поведение • Описва факторите, които влияят върху предприемаческото поведение • Изброява значими за упражняваната професия социални и личностни умения
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Прилага в дейността си подходящи предприемачески идеи • Идентифицира нови пазарни възможности • Преценява необходимостта от промени, свързани с подобряване на работата • Предлага иновативни идеи при изпълнението на работни проекти
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е самостоятелно да предложи възможно решение за подобряване ефективността на бизнеса
Резултат от учене 2.3:	Участва в разработването на бизнес план
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Изброява основните елементи на бизнес плана • Описва изискванията и етапите при разработване на бизнес план • Посочва факторите на обкръжаващата пазарна среда
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Анализира възможностите за развитие на дейността в организацията • Обяснява предназначението на всеки елемент от бизнес плана • Прилага изискванията за разработване на бизнес план
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • В екип разработва проект на бизнес план
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на тест <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на казус по зададен сценарий

	Средство 3: • Разработване на бизнес план
Условия за провеждане на оценяването:	За средства 1, 2 и 3: • Учебен кабинет
Критерии за оценяване:	За средство 1: • Владее основни теоретични понятия в областта на предприемачеството За средство 2: • Вярно, точно и мотивирано определя действията за разрешаване на описания проблем в зададения казус За средство 3: • Участва в разработването на бизнес план според изискванията на предварително дефинираното задание

ЕРУ 3

Наименование на единицата:	Икономика
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Здравен асистент
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 3.1:	Познава основите на пазарната икономика
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва общата теория на пазарната икономика • Изброява основните икономически проблеми • Посочва ролята на държавата в пазарната икономика • Изброява видовете икономически субекти в бизнеса
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Ориентира се относно функциите на различните икономически субекти • Информира се за успешни практически примери за управление на различни бизнес начинания
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да идентифицира успешни практически примери за управление на бизнес начинания
Резултат от учене 3.2:	Познава характеристиките на дейността в организацията
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Посочва основите на пазарното търсене • Описва принципите на пазарното предлагане • Дефинира основни икономически понятия - приходи, разходи, печалба, рентабилност
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Обяснява основни икономически понятия в контекста на дейността

	на организацията • Прилага принципите на пазарно търсене и предлагане в дейността си
Компетентности	• Способен е да обясни икономическите принципи в контекста на дейността на фирмата
Средства за оценяване:	Средство 1: • Писмен изпит/тест Средство 2: • Решаване на казус по зададен сценарий
Условия за провеждане на оценяването:	За средства 1 и 2: • Учебен кабинет
Критерии за оценяване:	За средство 1: • Владее основните теоретични знания в областта на икономиката За средство 2: • Вярно, точно и мотивирано определя действията за разрешаване на проблема в зададения казус

ЕРУ по отраслова професионална подготовка, единна за професиите от професионално направление "Здравни грижи"

ЕРУ 4

Наименование на единицата:	Комуникация и чужд език
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Здравен асистент
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 4.1:	Общува ефективно в работния екип
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Посочва отделните длъжности в екипа • Описва взаимоотношенията и йерархичните връзки в екипа • Изброява принципите за ефективна работа в екип • Описва правилата за предаване на информация между членовете на работния екип • Познава професионалните ценности и етичните норми в екипната работа • Разбира своята роля, правата и задълженията си в дейността на институциите в здравеопазването и в общността
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Спазва йерархията в екипа • Спазва принципите за ефективна работа в екип • Участва при разпределяне на задачите, съдейства и търси помощ от членовете на екипа

	<ul style="list-style-type: none"> • Прилага правилата за предаване на информация между членовете на работния екип • Формулира проблеми и решения, като представя случаи от практиката си • Спазва конфиденциалност и проявява дискретност
Компетентности	• Комуникира ефективно с всички участници в трудовия процес и проявява отговорност при изпълнение на задълженията си
Резултат от учене 4.2:	Осъществява ефективна бизнес комуникация
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва етичните норми в комуникацията • Изрежда правилата за вербална и невербална комуникация • Посочва адекватното поведение при конфликт • Изброява правилата и изискванията за делова кореспонденция
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Води делова комуникация - писмена и устна • Предоставя необходимата информация за удовлетворяване изискванията на клиентите • Съдейства за разрешаване на конфликтни ситуации
Компетентности	• Провежда ефективна устна и писмена комуникация с колеги и клиенти, спазвайки изискванията за делово общуване
Резултат от учене 4.3:	Владее чужд език, свързан с професионалната дейност
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава основната професионална терминология на чужд език • Изброява източници за информация в професионалната област на чужд език • Изрежда основните области на приложимост на чужд език по професията
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Разбира професионални текстове на чужд език (специализирана литература, документация и др.) • Ползва чужд език при търсене на информация от интернет и други източници • Ползва чужд език (писмено и говоримо) при комуникация с колеги и клиенти
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Владее чужд език на ниво, позволяващо му да осъществява комуникация по професионални теми • Разчита специализирана документация на чужд език
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на тест <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Провеждане на разговори на професионални теми
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средства 1 и 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира задълбочени знания относно ефективното общуване в работна среда. Владее чужд език по професията

За средство 2:
 • Провежда разговори по професионални теми на чужд език

ЕРУ 5

Наименование на единицата:	Използване на информационни и комуникационни технологии (ИКТ) в професионалната дейност
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Здравен асистент
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 5.1:	Обработка информация и съдържание с ИКТ
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Изброява интернет търсачки • Обяснява употребата на филтри и оператори за търсене на информация в дигитална среда • Познава начини за оценка на надеждността на информацията в интернет • Посочва същността на WEB каналите (RSS и др.) за получаване на информация • Описва начините за съхранение на цифрова информация на различни електронни носители • Посочва начините за създаване на поддиректории (папки) • Изброява начините за преместване на файлове от една поддиректория (папка) в друга • Познава различни програми за възпроизвеждане на даден тип цифрово съдържание (текст, изображение, аудио, видео) • Посочва различни доставчици на облачни услуги • Назовава източници за извличане на цифрови данни
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Използва търсачка за намиране на информация, като прилага различни филтри и използва оператори за търсене (символи и др.) • Използва WEB канали (RSS и др.) за получаване на информация • Сравнява информацията в различни източници • Оценява надеждността на информацията с помощта на набор от допълващи се критерии • Съхранява в различни формати цифрово съдържание (текст, изображения, аудио, видео, WEB страници и др.) по класифициран начин, използвайки поддиректории (папки) • Използва облачни услуги за съхранение на информация • Възпроизвежда записано цифрово съдържание
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира свободно владение на ИКТ при обработването на информация
Резултат от учене 5.2:	Осъществява комуникация посредством ИКТ

Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Изброява доставчици на услугата електронна поща • Описва софтуер за аудио- и видеоразговори • Изброява доставчици на услуги за споделяне на файлове • Описва принципите за онлайн пазаруване и плащане • Изброява онлайн общности (социални мрежи), създадени за обмен на знания и опит в професионалната област, като посочва публични и частни цифрови услуги • Обяснява предимствата от използване на електронен подпис • Запознат е с методите за общуване чрез мобилни устройства при взаимодействие с колеги и партньори • Познава дигиталния етикет при интернет общуване
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Използва електронна поща • Използва разширени функции на софтуер за аудио- и видеоразговори • Споделя файлове, спазвайки правилата на онлайн комуникация • Използва електронни услуги, като онлайн пазаруване, електронно банкиране, взаимодействие с институции и др. • Обменя знания и опит в онлайн общности • Прилага електронен подпис за авторизация • Ползва мобилни устройства при взаимодействие с колеги и партньори • Служи си с дигиталния етикет при интернет общуване
Компетентности	• Демонстрира свободно владение на ИКТ при онлайн комуникация
Резултат от учене 5.3:	Създава цифрово съдържание с ИКТ
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Посочва функционалностите на софтуерите за създаване на цифрово съдържание от различен тип (текст, таблици, изображения, аудио, видео) • Посочва функционалностите на софтуерите за редакция на цифрово съдържание от различен тип (текст, таблици, изображения, аудио, видео) • Описва функционалностите на редакторите за създаване и поддържане на шаблонни интернет страници и/или блогове
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Създава цифрово съдържание (текст, таблици, изображения, аудио, видео) с различни оформления • Редактира създадено цифрово съдържание • Използва редактори за създаване и поддръжка на шаблонни интернет страници и/или блогове
Компетентности	• Демонстрира свободно владение на ИКТ при създаването на електронно съдържание
Резултат от учене 5.4:	Осигурява защита на електронната среда
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Посочва рисковете за сигурността при работа в електронна среда • Дефинира функциите на защитните стени и на антивирусните програми • Описва начините за защита на файлове с криптиране или с пароли • Посочва мерки за защита на дигиталните устройства и цифровото

	<p>съдържание</p> <ul style="list-style-type: none"> • Описва въздействието на цифровите технологии върху околната среда • Познава нормативите за защита на личните данни
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Идентифицира подвеждащи и/или злонамерени съобщения и интернет страници • Активира филтри на електронна поща против нежелани съобщения • Разпознава файлове, представляващи зловреден софтуер • Променя настройките на защитната стена и на антивирусната програма • Защишава файлове с криптиране или с пароли • Прилага методи за защита на дигиталните устройства и цифровото съдържание • Прилага мерки за пестене на енергия • Използва техники за защита на личните данни в дигитална среда
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да защити комплексно от злонамерени действия електронната среда, в която работи, както и поверителността на личните данни
Резултат от учене 5.5:	Решава проблеми при работата с ИКТ
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Посочва начините за решаване на рутинни проблеми при използване на цифрови технологии • Изброява начините за инсталиране/преинсталиране на софтуерни продукти, използвани в компютърната графика • Изброява възможностите за актуализиране и подобряване на дигиталните си компетентности • Познава основни технологични подобрения в професионалната област
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Избира и инсталира най-подходящия инструмент, устройство, приложение, софтуер или услуга за решаване на проблеми • Променя настройките и опциите на операционната система или софтуера за компютърна графика при решаване на проблеми • Предлага творчески идеи при използването на дигитални технологии
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е самостоятелно да разреши нерутинен проблем, възникнал при работа с ИКТ
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на задача, свързана с намирането на информация в интернет по зададена тема, нейното съхранение и възпроизвеждане <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на задача, свързана със споделянето на файл в интернет пространството и изпращане на връзка (линк) за сваляне до друг потребител по електронната поща <p>Средство 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на задача, свързана със създаването, редакцията и оформлението на цифрово съдържание <p>Средство 4:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на задача, свързана с противодействие срещу злонамерено електронно съобщение <p>Средство 5:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на задача, свързана с инсталирането, преинсталирането и промяната на настройки на устройство и съпътстващия го софтуер
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средства 1, 2, 3, 4 и 5:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен/компютърен кабинет • Персонален компютър или лаптоп • Достъп до интернет
Критерии за оценяване:	<p>За средства 1, 2, 3, 4 и 5:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Поставените задачи са изпълнени самостоятелно и в рамките на предварително зададеното за това време • Демонстрирани са знания, умения и компетентности, свързани с използването на ИКТ

ЕРУ 6

Наименование на единицата:	Организация на труда
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Здравен асистент
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 6.1:	Организира процеса на работата си
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава структурата на организацията, в която работи • Изброява методи за нормиране на работния процес • Дефинира същността на оперативното планиране и разпределението на времето • Посочва елементите и начина за изготвяне на план-график • Познава вътрешните нормативни актове, свързани с професията • Описва планирането на ресурси, свързани с работния процес
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Обяснява елементите и взаимодействието им в структурата на организацията • Планира процеса на работата си • Съставя график на работните си задачи • Прилага изискванията на вътрешните нормативни и административни актове • Следва принципите за ефективно управление на времето
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Организира рационално процеса на работата си за ефективно изпълняване на трудовите задачи • Предлага и обосновава необходимостта от промени в работата си
Резултат от учене	Следи за качеството на изпълняваните дейности

6.2:	
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва видовете трудови дейности • Посочва изискванията за ефективно изпълнение на видовете дейности • Изброява начините за обезпечаване на качествено изпълняване на трудовите задачи • Познава начините за организация на трудовите дейности
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Спазва изискванията за качествено изпълнение на задачите • Спазва етичните норми на поведение • Следва правилата за осигуряване на качество на обслужване на вътрешните и външните клиенти • Спазва правилата за комуникация с близките на клиентите
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Ефективно планира и изпълнява трудовите дейности • Участва в изграждането и поддържането на ефективна работна среда
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на тест <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на казус
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средства 1 и 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Дефинира теоретични понятия за: <ul style="list-style-type: none"> • управленската структура на организацията; • организацията на работния процес. <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Вярно, точно и мотивирано решава посочения казус, свързан с организация на работния процес

ЕРУ 7

Наименование на единицата:	Прилагане на нормативната уредба в областта на здравните грижи
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Здравен асистент
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 7.1:	Познава здравноосигурителната и социалната система
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава здравноосигурителната и социалната система • Посочва основни документи, приложими в здравния и социалния сектор

	<ul style="list-style-type: none"> • Дефинира основните принципи и правила за добра медицинска практика по здравни грижи • Притежава базисни познания за процесите в здравеопазването
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Обяснява правата и задълженията на осигурените лица • Използва относимата документация, приложима в здравния и социалния сектор • Прилага основните принципи и правила за добра медицинска практика по здравни грижи • Обяснява своята роля в дейността на институциите в здравеопазването и в общността
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да обясни вярно особеностите и изискванията на здравноосигурителната и социалната система
Резултат от учене 7.2:	Познава организационно-управленската структура на системата на здравеопазване
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Посочва видовете лечебни заведения, тяхната структура и функции • Познава здравните изисквания към лечебните заведения • Изброява хигиенните изисквания към болничната стая • Описва хигиенните изисквания към битовите условия при оказване на грижи за пациента
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Спазва изискванията от нормативните актове, регламентиращи дейността на лечебното заведение • Спазва утвърдения от работодателя график за дейността • Разяснява на пациента и неговите близки правилата и нормите на хигиена и придвижване в лечебното заведение • Прилага хигиенните изисквания към лечебните заведения, болничната стая и битовите условия при оказване на грижи за пациента • Спазва правилата за прием, болничен престой, превеждане и изписване на пациента
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да обясни правилно структурата и организацията на системата на здравеопазване
Резултат от учене 7.3:	Познава нормативната уредба в областта на оказване на здравни грижи
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Дефинира изискванията на нормативната уредба относно добра здравна грижа • Посочва институциите, предоставящи здравни и социални грижи • Описва йерархичната подчиненост в изпълнение на дейността
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Подпомага специалиста по здравни грижи при изпълнение на лечебния план и/или рехабилитационната програма на пациента • Изпълнява предписанията на медицинския специалист относно общите грижи за пациента/потребителя • Информира пациента/потребителя и неговите близки за институциите на местно ниво, които предоставят различен вид услуги и подкрепа (здравни, социални, административни и др.) • Посредничи в осъществяването на социални контакти между

	пациента/потребителя и неговото обкръжение
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> Способен е да обясни изискванията на нормативната уредба относно добра здравна грижа
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> Решаване на тест <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> Решаване на казус
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средства 1 и 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> Учебен кабинет
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> Владее основни теоретични понятия, свързани с прилагане на нормативната уредба за извършване на здравни грижи <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> Вярно решава посочения казус, свързан с организация на работния процес и разпределение на задачите в екипа, свързани с нивата на компетентност

ЕРУ 8

Наименование на единицата:	Професионална етика в здравните грижи
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Здравен асистент
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 8.1:	Познава Кодекса за професионална етика на медицинските сестри, акушерките и асоциираните медицински специалисти
Знания	<ul style="list-style-type: none"> Познава принципите на професионалната етика Дефинира нормите на етичните кодекси Назовава нормативни актове, инструкции, указания, касаещи професионалните му задължения Изброява личностните качества, необходими за изпълнение на професионалните задължения на здравния асистент Описва своята роля, правата и задълженията си в дейността на институциите в здравеопазването и в общността
Умения	<ul style="list-style-type: none"> Спазва принципите на професионалната етика Прилага нормите на етичния кодекс на професионалистите по здравни грижи Осигурява благоприятна психологическа среда за провеждането на лечебно-оздравителния процес Съблюдава принципите на конфиденциалност и доверителност Проявява уважение към пациентите и членовете на екипа

Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да спазва стриктно нормативните изисквания и принципите на професионална етика при изпълнение на трудовите си дейности, като проявява нравствено съзнание и нравствено поведение
Резултат от учене 8.2:	Познава етичните правила за взаимоотношения с пациента
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава етичните правила за взаимоотношения с пациента • Дефинира изискванията относно поведението на здравния асистент в процеса на оказване на грижи • Описва правилата за спазване на конфиденциалност • Изброява правата на всеки пациент, обект на здравна грижа • Посочва техники за вербална и невербална комуникация • Познава различни модели на общуване в зависимост от начина на приемане на болестта и процеса на лечение • Познава подходите за решаване на конфликти
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Отчита личностни особености на пациента • Използва различни способности за окуражаване на пациента • Разпознава симптомите за неразположение на пациента • Наблюдава реакциите на пациента • Поддържа нравствени отношения с пациентите • Отнася се с уважение към близките на пациента • Отчита психо-емоционалния статус на пациента (безпокойство, агресия, апатия и др.) • Оказва подкрепа за психическата устойчивост на пациента и на неговите близки по време на лечението • Зачита неприкосновеността на личния живот • Спазва изискванията за конфиденциалност
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да спазва дискретност и да се отнася с уважение към пациентите/потребителите, като проявява емпатия и толерантност при полагане на грижи за пациента
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на тест <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на казус
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средства 1 и 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Владее основни теоретични познания, свързани с етичните категории в професионалната дейност или с етичните взаимоотношения с пациента, както и с екипа <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Прилага точно и вярно теоретичните знания при решаването на конкретен казус, свързан с начина на общуване с пациента/потребителя, с неговите близки, правото на информираност и запазване на неприкосновеността на личния живот, спазване на принципите на конфиденциалност и доверителност

Наименование на единицата:	Хигиенни правила и норми, специфични за лечебното заведение и дома
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Здравен асистент
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 9.1:	Извършва дезинфекция съобразно действащата нормативна уредба
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава средствата за дезинфекция • Изброява видовете дезинфекционни разтвори - тяхното приготвяне, съхранение и приложение • Познава методите и средствата за дезинфекция на повърхности • Описва методите за дезинфекция на кухненски офиси, съдове, прибори, които се използват при обслужване на пациента/потребителя • Познава начини за дезинфекция на термометри, подлоги, уринатори, стойки за инфузионни вливания и др. • Назовава различни превързочни материали, мек и твърд медицински инструментариум и препарати за тяхното дезинфекциране • Описва правилата за термична обработка на личното и спалното бельо на пациента
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Приготвя дезинфекционни разтвори в различни концентрации • Извършва дезинфекция според мястото, формите и начините за прилагане на различните дезинфекционни средства • Дезинфектира легла, шкафчета и други повърхности • Дезинфектира съдове и прибори за хранене • Обработва и дезинфектира медицински изделия за многократна употреба, специфични уреди за обслужване на пациента и друг медицински инструментариум • Обработва според конкретни указания личното и спалното бельо на пациента/потребителя
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е самостоятелно и прецизно да прилага основните правила на асептиката и антисептиката в грижите за пациента/потребителя според изискванията на средата
Резултат от учене 9.2:	Познава основните методи на дезинсекция и дератизация
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава различните методи и средства за дезинсекция • Изброява различните средства за борба с бълхи, кърлежи, хлебарки, мравки, комари • Посочва специфични средства за борба с въшки в окосмените части

	<p>на тялото</p> <ul style="list-style-type: none"> • Познава различните методи и средства за дератизация (родентициди) • Изброява различни хранителни примамки
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Спазва указанията при използване на химически препарати • Сравнява дезинсекционните средства спрямо вида и мястото на използването им • Организира мероприятия за борба с гризачите • Прилага правилно методите за почистване от химическите препарати
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да участва в организацията на мероприятия по дезинсекция и дератизация
Резултат от учене 9.3:	Спазва режима за превенция на вътреболнични инфекции (ВБИ)
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава действащата нормативна уредба за превенция и контрол на ВБИ • Познава високо-, средно- и нискорисковите отделения според специфичния риск от възникване на ВБИ • Описва правилата за хигиенна дезинфекция на ръце • Дефинира особеностите на режима в септичните и ентероколитните структури на лечебни заведения • Познава протиепидемичния режим в структури на лечебни заведения с хирургичен профил и операционен блок • Описва протиепидемичния режим в акушеро-гинекологични и педиатрични структури на лечебни заведения • Познава личните предпазни средства за предпазване от предаване на вътреболнични инфекции • Описва особеностите на режима за дезинфекция в лабораториите • Познава плана за управление на болничните отпадъци • Описва правилата за разделно събиране, временно съхранение, транспортиране и обезвреждане на болничните отпадъци
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Изпълнява приетия в лечебното заведение план за предотвратяване разпространението на инфекции по пътя пациент - персонал и/или персонал - пациент • Извършва правилно хигиенна дезинфекция на ръце • Използва в правилни концентрации дезинфекционните разтвори • Използва правилно личните предпазни средства • Извършва хигиена и дезинфекция на повърхностите и инвентара в кухненските офиси • Правилно разделя опасните болнични и битовите отпадъци • Извършва дейности, свързани с хигиената и дезинфекцията в лечебното заведение
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да участва в дейности по превенция на вътреболнични инфекции, като се съобразява с установените изисквания на дезинфекционния план на лечебното заведение
Резултат от учене 9.4:	Извършва стерилизация

Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава различните видове стерилизация • Изброява етапите и описва действията на предварителната подготовка за стерилизация - почистване, дезинфекция, изсушаване, опаковане • Описва начините за съхранение на стерилизирани инструменти, консумативи и материали • Познава документацията при осъществяване и регистриране на стерилизацията • Познава специфичните методи на стерилизация на медицински изделия, прилагани in vivo
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Организира събирането, подготовката, транспорта и стерилизацията на инструменти, консумативи и материали • Подготвя инструменти, консумативи и материали за стерилизация • Извършва стерилизация на инструменти, консумативи и материали • Съхранява стерилизираните инструменти, консумативи и материали на определените за целта места • Прилага специфичните методи на стерилизация на медицински изделия, прилагани in vivo • Води документация за качеството на стерилизацията
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е самостоятелно да прилага прецизно съответните видове стерилизация след предварителна подготовка на инструментите, консумативите, материалите и медицинските изделия
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на тест <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на практическа задача
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средства 1 и 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет • База за практическо обучение
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира основни теоретични знания, свързани със: познания за асептиката и антисептиката, дезинсекцията и дератизацията, както и за вътреболничните инфекции и стерилизацията <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Прилага точно и вярно теоретичните знания при приготвяне на дезинфекционни разтвори, подготвяне на инструменти, консумативи и материали за стерилизация, измиване и дезинфекция на повърхности, разделно събиране, временно съхранение и транспортиране на опасни и битови болнични отпадъци; прави правилна преценка на метода на стерилизация към съответния вид медицинско изделие • Спазено е времето за изпълнение на задачата

**ЕРУ по специфична професионална подготовка за специалност "Здравни грижи" -
трета степен на професионална квалификация**

ЕРУ 10

Наименование	Познава устройството и функциите на човешкото тяло
---------------------	--

на единицата:	
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Здравен асистент
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 10.1:	Дефинира структурните и функционални връзки в човешкото тяло
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва общата структура на човешкото тяло, системите и функционалните единици • Изброява различните видове тъкани на човешкото тяло
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Идентифицира местоположението на органите в човешкото тяло • Обяснява функционирането на системите в човешкото тяло
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да опише и анализира структурата на човешкото тяло
Резултат от учене 10.2:	Познава структурата и функциите на опорно-двигателния апарат
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва структурата и функциите на скелета - кости на главата, туловището и крайниците • Назовава класификацията и функцията на ставите • Изброява свойствата на мускулната тъкан
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Разграничава основните кости на тялото • Обяснява структурата и функцията на ставите • Разграничава основните мускули и тяхната функция
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да наблюдава и разпознава промените в движението на пациента в ежедневието
Резултат от учене 10.3:	Познава сърдечно-съдовата и нервната система
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва основни характеристики на кръв и лимфа • Назовава кръвните групи • Притежава основни познания за структурата и функцията на сърцето, съдовете и кръвообращението • Описва лимфната система • Притежава основни познания за структурата и функцията на нервната система • Познава най-честите психични заболявания и отклонения
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Подпомага медицинския специалист при измерването на артериално кръвно налягане • Подпомага медицинския специалист при измерване честотата на сърдечната дейност • Наблюдава за патологични отклонения в сърдечно-съдовата система - отоци, цианоза, задух, болка и др. • Наблюдава за патологични отклонения в нервната система -

	<p>промяна в съзнанието, парези и парализи, гърчове, изтръпвания, болка, тремор и др.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Разпознава основни симптоми на психични отклонения • Реагира адекватно при пациенти/потребители с психични заболявания и отклонения
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да разпознава отклонения във функционирането на сърдечно-съдовата система, като отоци, цианоза, задух, болка и др. • Способен е да подпомага медицинския специалист при измерването на пулс и артериално кръвно налягане • Способен е да разпознава отклонения във функционирането на нервната система, като промяна в съзнанието, парези и парализи, гърчове, изтръпвания, болка, тремор и др.
Резултат от учене 10.4:	Познава дихателната и храносмилателната система
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва дихателните органи и физиологията на дишането • Познава структурата и функцията на белите дробове • Описва органите на храносмилателната система • Познава физиологията на храносмилането • Познава основните групи хранителни вещества - въглехидрати, мазнини, белтъци; минерали; витамини • Описва храносмилателните процеси • Познава принципите на рационалното хранене • Дефинира основните диети
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Наблюдава и разпознава отклонения в дишането • Подпомага медицинските специалисти при провеждане на изследвания на дихателната система • Наблюдава дефекацията и следи за отклонения от нормата • Подготвя пациента и подпомага медицинския специалист при вземане на материал за изследване на фецес • Спазва правилата за съхранение и транспорт на материали за лабораторни изследвания • Подготвя необходимите пособия и подпомага медицинския специалист при извършването на очистителна клизма • Извършва предписаната от медицински специалист профилактика на застойните дихателни състояния чрез дихателна гимнастика и инхалации • Променя положението на пациента в леглото и следи за правилното положение на кислородна маска с цел подпомагане на дишането и сърдечната дейност по назначение на медицински специалист • Следи за рискови фактори при хранене и прием на течности
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да разпознае отклонения от нормата от страна на дихателната система, за което уведомява своевременно медицински специалист • Способен е да разпознае отклонения от нормата от страна на храносмилателната система, за което уведомява медицински специалист • Подпомага пациента при дефекация, включително при стомирани лица

Резултат от учене 10.5:	Познава отделителната, половата, ендокринната система и действието на хормоните
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва органите на отделителната и половата система и тяхната физиология • Познава структурата и функцията на бъбреците и пикочо-отделителните пътища • Описва органите на ендокринната система и тяхното функциониране • Описва отделителните процеси в човешкия организъм • Познава физиологията на отделителната система и електролитния баланс • Описва физиологията на ендокринната система и хормоналния баланс • Назовава основните качествени и количествени показатели на урината
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Участва в измерването на диуреза • Подпомага медицинския специалист при вземането на урина за изследване • Наблюдава уринаторна торба на катетеризиран пациент • Обяснява най-честите отклонения от нормата в отделителната, половата и ендокринната система • Подпомага медицинския специалист при измерването на кръвна захар с глюкомер
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да разпознае отклонения от нормата от страна на отделителната, половата и ендокринната система и необходимостта от незабавно уведомяване на медицински специалист • Предоставя грижи за отделителната и половата система
Резултат от учене 10.6:	Разпознава потребностите от сън, почивка и развлекателни занимания
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава потребностите от сън и почивка на човека в различните възрастови периоди • Описва механизмите и фазите на съня • Познава нарушенията на съня при заболявания • Посочва различни методи за възстановяване на съня • Изброява видове развлекателни занимания за пациенти/потребители според тяхното състояние
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Определя нуждите и възможностите на пациента за развлечение и занимание • Осигурява на пациента четене, разходка, подходящи игри • Извършва тоалет преди сън и придава подходящо положение на тялото • Подготвя спалното бельо и осигурява комфортна среда за сън • Оценява нарушенията на съня и въздействието им върху целия организъм
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да полага грижи за удовлетворяване на потребностите от сън в зависимост от възрастта и състоянието на пациента/потребителя

	<ul style="list-style-type: none"> • Осигурява подходящи развлекателни занимания според нуждите и възможностите на пациента/потребителя
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на тест <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълняване на практическа задача
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средства 1 и 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет • База за практическо обучение
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Владее основни теоретични понятия, свързани с анатомията и физиологията на човешкия организъм <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнява точно поставената практическа задача, свързана с определяне на структурните и функционалните връзки в човешкото тяло, обясняване на структурата и функциите на опорно-двигателния апарат, разпознаване на патологични отклонения в дишането, температурата, уринирането, дефекацията, както и на потребностите от сън и почивка • Спазено е времето за изпълнение на задачата

ЕРУ 11

Наименование на единицата:	Познава и съобразява предписаните диети при заболявания
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Здравен асистент
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 11.1:	Познава физиологичното значение и потребностите от хранителни вещества и енергия за човешкия организъм
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Дефинира ролята на белтъците, мазнините и въглехидратите • Описва физиологичното значение, източници и норми на белтъците, мазнините и въглехидратите • Дефинира понятията енергиен баланс, енергоприход и енергоразход
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Разбира връзката на храненето със здравето и болестта • Спазва назначенията относно храненето на пациента/потребителя
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Съдейства за правилното спазване на хранителния режим
Резултат от учене 11.2:	Познава основните принципи на здравословното хранене и специфичните особености на хранене при различни заболявания и състояния

Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава основните принципи на здравословното хранене • Познава особеностите на различните видове диети при различни заболявания и състояния
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Осъществява подготовка и хранене на пациенти/потребители съобразно състоянието/заболяването • Раздава храна под контрола на медицински специалист на пациентите в лечебните заведения, съобразявайки предписаната диета
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да приложи предписаната диета според изискванията на здравословното хранене и при отчитане на потребностите и състоянието на пациента/потребителя
Резултат от учене 11.3:	Прави обща характеристика на заболявания, свързани с храненето
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава общата характеристика на заболяванията, свързани с храненето • Дефинира хранителни инфекции - условия за възникване и профилактика • Дефинира хранителни интоксикации - микотоксикози, стафилококови инфекции, ботулизъм • Познава хранителни паразитози - трихинелоза, тениоза, тениаринхоза, ехинококоза • Изброява хранителни отравяния от различен произход • Запознат е с хранителните поведенчески разстройства - анорексия и булимия
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Полага общи грижи за пациенти с хранителни заболявания • Прилага мерките за предотвратяване на хранителните токсикоинфекции • Спазва мерките за предотвратяване на паразитозите • Прилага мерките за предпазване от хранителни отравяния • Следва изискванията за измиване, опаковане, транспортиране, съхранение и приготвяне на хранителните продукти
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да полага адекватни грижи за пациенти със заболявания, свързани с храненето, като се съобразява с назначенията на медицинския специалист и със състоянието и индивидуалните особености на пациента • Способен е да раздава храна и хранителни продукти на пациентите/потребителите, съобразявайки предписаната диета
Резултат от учене 11.4:	Спазва хигиенните изисквания за местата за приготвяне и съхранение на храна и при раздаването на храна в лечебните и социалните заведения
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Изброява основни хигиенни изисквания към помещения за съхраняване и приготвяне на храната • Познава хигиенни изисквания към приемането и съхранението на хранителни продукти • Дефинира хигиенен режим и лична хигиена • Дефинира хигиенна обработка - вкл. измиване, дезинфекция, дезинсекция и дератизация

	<ul style="list-style-type: none"> • Описва изискванията към здравословното състояние на работещите в заведенията за хранене и личната хигиена
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Прилага основните хигиенни изисквания за помещенията, в които се съхранява и приготвя храната • Изпълнява изискванията за приемането на хранителните продукти • Спазва хигиенния режим към помещенията, в които се съхраняват хранителните продукти • Спазва хигиенния режим при раздаването на храна • Поддържа лична хигиена
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Прилага стриктно хигиенните изисквания към помещенията за съхранение и приготвяне на храната • Способен е да приложи точно хигиенните изисквания при транспортиране и раздаване на храната
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на тест <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на практическа задача
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средства 1 и 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет • База за практическо обучение
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира теоретични познания, свързани с храненето и предписаните диети при заболявания <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнява точно практическата задача, свързана с приемането, транспортирането и раздаването на храната, както и дезинфекцията на помещенията, в които се приготвя и раздава храна • Спазено е времето за изпълнение на задачата

ЕРУ 12

Наименование на единицата:	Познава отклонения от нормата във функциите на системите в човешкия организъм
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Здравен асистент
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 12.1:	Познава основни симптоми на най-честите остри хирургични състояния
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава видовете рани • Познава основни симптоми при хирургични коремни болести, остър хирургичен корем и други остри животозастрашаващи състояния

	<ul style="list-style-type: none"> • Описва поведение при травми
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Обслужва пациента в съответствие с назначенията • Своевременно информира специалист по здравни грижи или лекар за оплакванията на пациента и промяна в състоянието му • Ежедневно отчита дейността си • Информира медицинския специалист за резултатите от дейността си
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да осъществява помощ и грижи за пациенти след хирургични интервенции, изпълнявайки назначенията на медицински специалист в болнични и извънболнични условия
Резултат от учене 12.2:	Познава основни симптоми на най-честите заболявания на вътрешните органи
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава основни симптоми при заболявания на сърдечно-съдовата, ендокринната, дихателната, храносмилателната и нервната система • Описва основни аспекти на най-честите заболявания на дихателната система - бронхит, астма, пневмония, хронична обструктивна белодробна болест, туберкулоза • Посочва болести на нервната система и психиката - инсулт, епилепсия, депресия, болест на Алцхаймер, деменция, психози и др. • Описва основни аспекти на най-честите заболявания на сърдечно-съдовата система - инфаркт, хипертония, венозни тромбози и др. • Описва особеностите на захарния диабет и неговите усложнения • Изброява хронични заболявания на черния дроб и бъбреците • Изброява полово предавани болести
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Обяснява общите грижи за пациентите според заболяването, възрастта и състоянието • Своевременно информира лекаря или специалиста по здравни грижи за оплакванията и промяна в състоянието на пациента
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да полага общи грижи за пациенти със заболявания на вътрешните органи
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на тест <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на практическа задача
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средства 1 и 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет • База за обучение по практика
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Владее основни теоретични познания, свързани със заболявания на различни органи и системи <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнява вярно и точно практическата задача, свързана с полагане на общи грижи за пациенти със заболявания на вътрешните органи • Спазено е времето за изпълнение на задачата

Наименование на единицата:	Познава организацията на медицинската помощ и принципите за добра здравна грижа
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Здравен асистент
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 13.1:	Познава структурата и организацията на медицинската помощ
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава видовете лечебни заведения, тяхната структура, функции и видовете документи, регламентиращи дейността им • Описва хигиенните изисквания към лечебните заведения за болнична помощ
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Спазва утвърдения график за дейността • Разяснява на пациента/потребителя и неговите близки правилата и нормите на хигиена и придвижване на територията на лечебното заведение • Спазва правилата за прием, болничен престой, превеждане и изписване на пациента • Прилага изискванията на хигиенните норми • Изпълнява предписания индивидуален план за общи грижи за пациента (настанен в болница или в домашни условия)
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да обясни правилно и да извършва хигиенни мероприятия в лечебно заведение
Резултат от учене 13.2:	Познава принципите за добра здравна грижа
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава правилата за добра медицинска практика по здравни грижи на медицинските сестри, акушерките и асоциираните медицински специалисти • Познава правилата за работа в екип със специалиста по здравни грижи за изпълнение на лечебния план и рехабилитационната програма • Описва спецификата на назначение от медицински специалист • Дефинира основните принципи за добра практика по здравни грижи • Изброява институциите на местно ниво, които предоставят различен вид услуги и подкрепа (здравни, социални, административни и др.)
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Участва в разработването на алгоритми за работа, съобразени с принципите за добра здравна грижа • Информира пациента и неговите близки за институциите на местно ниво, които предоставят различен вид услуги и подкрепа (здравни, социални, административни и др.)

	<ul style="list-style-type: none"> • Подпомага специалиста по здравни грижи при изпълнение на лечебния план или рехабилитационната програма на пациента • Изпълнява предписанията на медицинския специалист относно общите грижи за пациента • Посредничи в осъществяването на социални контакти между пациента и неговото обкръжение • Мотивира пациента да проявява интерес към актуални събития в общността и да се включва в тях
Компетентности	• Способен е да се включва в екипната работа при спазване на принципите за добра здравна грижа
Средства за оценяване:	Средство 1: • Тест Средство 2: • Изпълнение на практическа задача
Условия за провеждане на оценяването:	За средство 1: • Учебен кабинет За средство 2: • База за практическо обучение
Критерии за оценяване:	За средство 1: • Владее основните теоретични понятия, свързани с принципите за добра здравна грижа За средство 2: • Изпълнява точно и вярно поставената практическа задача, свързана с оказването на общи грижи в лечебно заведение или в дома, спазвайки принципите за добра здравна грижа • Спазено е времето за изпълнение на задачата

ЕРУ 14

Наименование на единицата:	Грижи за пациента
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Здравен асистент
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 14.1:	Полага грижи за леглото, шкафчето и личната хигиена на пациента
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава особеностите при подреждането на болничното легло в зависимост от спецификата на патологичното състояние • Изброява видовете хигиенни грижи • Познава етапите в хигиенните грижи за пациента, включително сутрешен и вечерен тоалет, частична хигиенна баня • Описва контраиндикациите при всяка хигиена процедура • Посочва възможни положения на тялото за извършване на хигиенни

	грижи
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Подрежда леглото за болни от леко до тежко състояние • Сменя бельото на пациент в тежко състояние • Подрежда и хигиенизира шкафчето на болния • Съдейства на пациент за къпане и извършва къпане на пациент на легло • Спазва правилата за хигиена на тялото на пациента • Прилага хигиенни грижи според заболяването - извършва общ тоалет, включително тоалет на очи, уши, нос, устна кухина и гениталии • Извършва сутрешен и вечерен тоалет • Извършва предоперативно отстраняване на окосмяването на мястото на оперативното поле • Извършва профилактика на декубитуса и мацерацията - тоалет, обтриване, раздвижване, обработка на кожата със специални препарати (кремове, лосиони и др.) • Постава пациента в различни положения в леглото в зависимост от заболяването
Компетентности	• Способен е да извършва самостоятелно общ тоалет на пациента, включително тоалет на очи, уши, нос, устна кухина и гениталии
Резултат от учене 14.2:	Извършва наблюдение и общи грижи за пациента
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва целите на наблюдението на израза на лицето на пациента • Дефинира целите на наблюдението на двигателната активност и физическото удобство на пациента • Изрежда видове температурни състояния • Описва начините за наблюдение и грижи при уриниране и дефекация • Назовава начините за наблюдение и грижи за хора в напреднала възраст • Познава основните правила при съхраняване и транспорт на лекарствени продукти, медицински изделия и биологичен материал
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Постава подлога, уринатор или сменя уринаторна торба • Наблюдава отделеното количество урина • Наблюдава дефекацията • Събира данни относно състоянието на пациента по предварително зададени от медицинския специалист параметри • Обобщава събраните данни и ги предоставя на медицинския специалист в табличен и/или графичен, и/или текстов вид • Изготвя отчет за дейността си
Компетентности	• Способен е самостоятелно да наблюдава и да информира медицинския специалист за количеството на отделената урина и екскременти, както и за отклонения от нормата в тях
Резултат от учене 14.3:	Познава двигателния режим при различните заболявания и състояния
Знания	• Познава изискванията към двигателния режим на пациента в зависимост от неговите функционални възможности, заболяване и състояние

	<ul style="list-style-type: none"> • Описва правилата и техниките за хранене и прием на течности при пациент в тежко състояние • Запознат е с изискванията при провеждането на общоукрепващи и закалителни процедури за пациентите • Изброява изискванията за щадящ режим на пациент • Изрежда правилата за хранене и прием на течности при пациент в тежко състояние • Познава спецификата на общоукрепващи и закалителни процедури
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Съобразява двигателната активност на пациента според неговите възможности, състояние и заболяване • Подпомага движението на пациента, като го поддържа, придържа и поставя в подходящо положение • Подпомага самостоятелното придвижване на пациента или придвижването му с помощни средства • Транспортира и/или съпровожда пациента • Прилага съответния болничен режим на всеки пациент • Спазва правилата за щадящия режим на пациента - обръщане в леглото, пасивни движения и т.н. • Спазва правилата за вертикализиране и разхождане на пациента • Спазва правилата и техниките за хранене и прием на течности при пациент в тежко състояние • Спазва правилата при провеждане на общоукрепващи и закалителни процедури за пациентите • Проверява спазването на двигателния режим от пациента
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да следва точно предписанията за двигателния режим на пациента в болнични условия и в общността
Резултат от учене 14.4:	Извършва общи грижи при различни заболявания и състояния
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава общите грижи за пациент в средно тежко и тежко състояние в болнична и домашна среда • Описва грижите за стари хора в болнична и домашна среда • Познава общите грижи за пациента в пред- и следоперативния период • Дефинира общите грижи за хора с увреждания в домашна среда и в лечебно или социално заведение
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Извършва предписаните общи грижи за пациенти в средно тежко и тежко състояние • Осигурява общи грижи за възрастни хора • Извършва общи грижи за пациенти в пред- и следоперативен период • Предоставя общи грижи за хора с увреждания • Извършва назначените общи грижи за пациенти, нуждаещи се от палиативни медицински грижи
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да оказва общи грижи при различни заболявания и състояния, като спазва принципите за добра здравна грижа
Резултат от учене 14.5:	Извършва обработка на тялото на починал пациент/потребител
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Дава общо описание на биологичната смърт

	<ul style="list-style-type: none"> • Познава ранните и късните трупни изменения • Познава реда за издаване на "съобщение за смърт" • Познава реда за описване и предаване на вещите на починал пациент/потребител • Описва дейностите по обработка на тялото на починал пациент/потребител
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Извършва обработка на тялото на починал пациент/потребител - събличане, сресване, измиване, грижи за очите, долната челюст и крайниците и др. • Спазва правилата за престой и преместване в лечебното заведение на тялото на починал пациент
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да извършва обработка на тялото на починал пациент/потребител
Резултат от учене 14.6:	Спазва основните правила за действия в ситуация, застрашаваща здравето и живота на пациента/потребителя
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Изброява животоспасяващи действия при клинична смърт, състояние на безсъзнание и кома, дихателна недостатъчност • Изброява животоспасяващи действия при удавяне, обесване, изгаряне, измръзване, поражения от мълния и електрически ток, отравяния • Описва действията по оказване на първа помощ при пострадал пациент с травма с различна локализация или пациент с открита хирургична рана
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Извършва действия по оказване на първа помощ - действия по алгоритъм за възвръщане и поддържане на жизнените показатели на човек при спешни животозастрашаващи състояния • Извършва непряк сърдечен масаж • Извършва изкуствено дишане уста към уста и уста към нос • Асистира на медицинските специалисти при овладяване на спешни животозастрашаващи състояния
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да предприема в рамките на своята компетентност адекватни действия в ситуации, застрашаващи здравето и живота на пациента
Резултат от учене 14.7:	Познава основните хигиенни изисквания при грижи за инфекциозно болни пациенти
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава протиепидемичния план за грижи за пациенти с инфекциозно заболяване • Описва видовете лични предпазни средства • Дефинира мерки за безопасни грижи за пациенти с инфекциозно заболяване
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Спазва протиепидемичния план за грижи за пациенти с инфекциозни заболявания • Използва лични предпазни средства • Извършва дезинфекция, съобразена с плана за дезинфекция в лечебното заведение
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да полага прецизно общи грижи за пациенти с

	инфекционно заболяване
Резултат от учене 14.8:	Извършва общи грижи за пациенти с онкологични заболявания и в терминално състояние
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава основните локализации на онкологичните заболявания • Познава спецификата на грижите за деца с онкологично заболяване • Назовава спецификата на грижите за пациенти с онкологично заболяване • Познава спецификата на грижите за терминално болни
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Извършва общи грижи за пациенти с онкологични заболявания по назначение на специалист по здравни грижи или лекар • Подпомага провеждането на дейности, подобряващи психоемоционалното състояние на пациента при изпълнение на лечебния план • Грижи се за комфорта на пациента • Подпомага психологически близките на пациента • Опазва медицинската и личната тайна за/на пациента
Компетентности	• Способен е да полага подходящи грижи за пациенти с онкологични заболявания и в терминално състояние съобразно изготвен от медицински специалист план за грижи
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Тест <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на практическа задача
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • База за практическо обучение
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <p>Владее основните теоретични понятия, свързани със:</p> <ul style="list-style-type: none"> • грижите за пациента в зависимост от водещото заболяване; • грижите при различните възрастови групи; • изискванията за обслужване на инфекциозно болни пациенти; • мероприятията относно грижите за пациенти с онкологични заболявания или в терминално състояние. <p>Събира данни за състоянието на болните</p> <p>За средство 2:</p> <p>Изпълнява точно и вярно поставената практическа задача, като:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Преценява и подбира съответните индивидуални техники за грижа • Наблюдава и отчита патологични промени в състоянието и уведомява медицински специалист • Спазено е времето за изпълнение на задачата

ЕРУ 15

Наименование на единицата:	Грижи за болно дете
Ниво по НКР:	4

Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Здравен асистент
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 15.1:	Спазва правилата за изпълнение на общите грижи за болно дете
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава особеностите на детския организъм в различните възрастови периоди на развитие • Описва факторите, оказващи влияние върху развитието на детето • Дефинира хигиенните грижи за новороденото и кърмачето • Познава основните правила за хранене, кърмене и захранване на детето след 6-месечна възраст
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Прилага индивидуален подход при предоставяне на грижи според възрастта и състоянието на детето • Участва в извършването на хигиенните грижи за новороденото и кърмачето • Разпознава настъпили промени в състоянието на детето и сигнализира медицински специалист • Изпълнява указания за предпазване и овладяване на патологични, инфекциозни и механични увреждания на различни органи и системи
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да полага точно общите грижи за болно дете
Резултат от учене 15.2:	Оказва грижи, съобразени с психическото, физическото, социалното и емоционалното състояние на детето
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Изрежда видове увреждания, хронични заболявания и симптоми на най-честите заболявания в детската възраст • Познава общите грижи при различни заболявания на децата в домашна среда • Описва особеностите при общуване с деца в зависимост от възрастта, психическото и физическото им развитие • Познава хигиенните изисквания за грижа за детето в болнични и домашни условия
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Прилага индивидуален подход при предоставянето на общи грижи според възрастта и състоянието на детето • Извършва дейности за предпазване и овладяване на разстройства на храносмилателната система (хигиена на ръцете, на посудата, на хранителните продукти) • Полага грижи за осигуряване на водния баланс на детето според указанията на медицинския специалист • Полага грижи за двигателното развитие и възстановяване на детето
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Идентифицира на база на наблюдение проявени симптоми и промени в общото състояние на детето и незабавно уведомява медицински специалист • Извършва общи грижи за дете съобразно заболяването и състоянието му

Средства за оценяване:	Средство 1: • Тест Средство 2: • Изпълнение на практическа задача
Условия за провеждане на оценяването:	За средство 1: • Учебен кабинет За средство 2: • База за практическо обучение
Критерии за оценяване:	За средство 1: • Владее основните теоретични понятия, свързани с прилагане на индивидуален подход при предоставянето на грижи според възрастта и състоянието на детето За средство 2: • Изпълнява точно и вярно поставената практическа задача по полагане на общи грижи за болно дете • Спазено е времето за изпълнение на задачата

4. Изисквания към материалната база

Обучението по теория се осъществява в специализирани учебни кабинети, а по практика - в учебни кабинети по практика, работилници и лаборатории или базови обекти (лечебни заведения, включително хосписи, домове за възрастни хора и др.).

4.1. Учебен кабинет по теория

Обучението по теория и практика се извършва в учебни кабинети, оборудвани с необходимата електронна и компютърна техника. Обзавеждането на учебния кабинет по теория включва: работно място за обучаващия и за всеки обучаван (работна маса и стол), учебна дъска, мебели (предимно шкафове за различни цели), екрани и стойки за окачване на табла и учебно-технически средства, учебни пособия: демонстрационни макети и модели, онагледяващи табла, учебни видеофилми, справочници, закони, наредби и инструкции. Трябва да бъдат осигурени необходимите количества образци от технически документи.

4.2. Учебна база за обучение по практика

Практическото обучение се осъществява в учебни кабинети по практика, в клиничните бази на различните видове лечебни заведения (многопрофилни болници за активно лечение, специализирани болници за активно лечение, болници за продължително лечение и рехабилитация, хосписи, домове за медико-социални грижи за пълнолетни лица и др.) и в общността (домове за стари хора и др.), с които има сключени договори за използване на базата.

Оборудването трябва да включва демонстрационни макети и модели, образци на документи, използвани в практиката - рапортна тетрадка, регистрационен лист (за отразяване на различни показатели: температура, количество урина, дефекация и други показатели), постери, табла, нормативни и административни актове, свързани с дейността на здравния асистент, протоколи/наръчници по здравни грижи, наръчници за здравословни и безопасни условия на труд.

4.2.1. За обучителни дейности, свързани с хранене на пациентите, е необходимо базата за практическото обучение да разполага с подвижни масички за сервиране, табла, градуирани съдове, предпазни кърпи, кухненска посуда (чинии, вилици, лъжици, чаши), специализирани съдове за прием на храна и течности.

4.2.2. За обучителни дейности, свързани с общия тоалет, включително тоалет на очи, уши, нос, устна кухина и гениталии на пациентите в базата за практическо обучение, следва да има налице следните материали:

- санитарна количка, съд за топла вода, чаша за питейна вода, леген, бъбрековидно легенче, подлоги, уринатори;
- кофа за мръсна вода; торба за събиране на замърсеното бельо;
- табличка със: тривка, гъба, сапун, хавлиени кърпи, пижама;
- лични принадлежности на пациента - четка и паста за зъби, гребен и др.;
- табличка с консумативи за тоалет против декубитус;
- принадлежности за суха баня и тоалет;
- принадлежности за предоперативно отстраняване на окосмяването;
- табличка с инструменти и материали за тоалет на очи, уши, нос, устна кухина и гениталии;
- ножичка и пиличка за нокти;
- дезинфектанти за лична хигиена;
- изолационна престилка, маска, ръкавици, калцуни.

4.2.3. За обучителни дейности, свързани с транспортиране и съпровождане за изследване, са необходими: линейка, реанимобил, медицинска носилка, инвалиден стол, стойка за инфузионни вливания, подходящ съд за пренасяне на материалите към лабораторията и др.

4.2.4. За извършване на обичайни ежедневни дейности: медицински шкафове, превързочни материали, болнични легла, антидекубитални дюшеци, медицински легенчета, инвалиден стол, тоалетен стол, подлога, уринатор, термометър, апарат за кръвно налягане, памперси, постелъчно бельо.

4.2.5. За извършване на дейности по оказване на първа помощ са необходими следните материали: мулажи, шини, превързочни материали, апарати за кръвно налягане, апарати за обдишване тип "Амбу" и др.

4.2.6. За извършване на дейности, свързани с осигуряване на комфорт и хигиена на болничната среда, са необходими следните материали за практическо обучение: кърпи, четки, мопове, кофи, дезинфектанти.

4.2.7. За извършване на дейности по стерилизация са необходими материали за практическо обучение като: инструменти и материали, препарати за предстерилизационна обработка на инструменти, препарати за дезинфекция и стерилизация, стерилизационна техника, контейнер за стерилизация, колички за транспорт на стерилни контейнери, дезинфекционна камера, бактерицидна лампа и др.

5. Изисквания към обучаващите

Право да преподават по учебните предмети или модули от общата професионална подготовка имат лица с висше образование по съответната специалност.

По учебен предмет или модул от професионалната подготовка, за който няма съответно професионално направление в Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления, приет с Постановление № 125 от 2002 г. на Министерския съвет (ДВ, бр. 64 от 2002 г.), могат да преподават лица без висше образование и без професионална квалификация "учител", ако са придобили професионална квалификация по съответната специалност при условията и по реда на Закона за професионалното образование и обучение.

Препоръчително е на всеки три години обучаващите да преминават курс за актуализиране на професионалните знания, умения и компетентности.